

A person wearing a blue hoodie, white track pants with black stripes, and red sneakers is performing a skateboard trick on a curved ramp. The ramp is covered in vibrant graffiti, including the word 'BOOGIE' in large, colorful letters. In the background, other people are visible on the skate park grounds.

Nota van uitgangspunten Jongerenwerk Utrecht 2020-2026

Maart 2019

Gemeente Utrecht

Voorwoord

In Utrecht willen we dat alle jongeren en jongvolwassenen gezond en veilig kunnen opgroeien en de ruimte krijgen om hun talenten te ontwikkelen. Het jongerenwerk is hierbij van onschatbare waarde. Zij versterken de veerkracht en vaardigheden van jongens en meiden die dit nodig hebben.

De jongerenwerkers zijn in staat om zowel on- als offline aan te sluiten bij de leefwereld van jongens en meiden. Hierdoor kunnen zij jongeren begeleiden en hen leren hun stem op een positieve manier te laten horen door mee te praten over zaken die zij belangrijk vinden. Graag noem ik een aantal voorbeelden. Als voorbereiding op de gemeenteraadsverkiezingen heeft het jongerenwerk een debat georganiseerd tussen jongeren en raadsleden. Daarbij hebben jongeren aan de hand van stellingen aangegeven wat zij belangrijk vinden voor de jeugd in de stad. En via een jongerenpeiling (met Kahoot) hebben jongeren aangegeven wat zij van het jongerenwerk vinden. Tot slot hebben jongeren in een gemeentelijke bijeenkomst over armoede meegepraat over goede maatregelen om armoede tegen te gaan. Zo geven wij jongeren invloed op ons beleid en de uitvoering daarvan. Ik vind het belangrijk dat we op deze manier naar jongeren luisteren, hen betrekken en met hun ideeën aan de slag te gaan.

In deze nota leest u onze uitgangspunten voor het jongerenwerk in Utrecht voor de periode 2020 - 2026. We bouwen hierin voort op wat we als gemeente en jongerenwerk hebben bereikt. Het jongerenwerk is de afgelopen acht jaar uitgegroeid tot een sterke, professionele voorziening. Samen zijn we voortdurend in gesprek om te bekijken hoe we deze positieve ontwikkeling kunnen voortzetten en versterken. Zo kunnen we goed inspelen op ontwikkelingen die jongeren aangaan.

Het jongerenwerk is een belangrijke partner binnen de aanpak van jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit. De samenwerking met politie en gemeente in de aanpak jeugdgroepen verloopt goed, met als resultaat minder overlast en minder overlastgevende jeugdgroepen.

Tot slot zien we mooie kansen om de samenwerking met de buurtteams, zorgaanbieders, de sociaal makelaars en partners in de sociale basis op het gebied van onderwijs, sport en cultuur verder te verbeteren. De komende jaren zetten we hier extra op in. Daarbij helpt het dat vanaf 2020 de aanvullende jeugdhulp ook in teams in de buurt wordt georganiseerd. Zo wordt de samenwerking met (zorg)partners rondom jongeren en jongvolwassenen steeds meer vanzelfsprekend.

Victor Everhardt
Wethouder Jeugd en Jeugdzorg

Inhoud

- 1 Inleiding - 4
- 2 Het jongerenwerk in Utrecht - 6
- 3 Leidende principes als basis - 8
- 4 Wat willen we bereiken en voor wie - 10
- 5 Behouden en verder ontwikkelen - 13
- 6 Budget en monitoring - 18

1 Inleiding

De huidige subsidieperiode voor het jongerenwerk loopt af op 31 december 2019. Deze nota van uitgangspunten is de basis voor de uitvraag voor de nieuwe subsidieperiode van 1 januari 2020 tot en met 31 december 2026. We beschrijven hier de rol van het jongerenwerk in de ondersteuning van de ontwikkeling van jongeren in een kwetsbare positie. We bouwen voort op de ervaringen van de afgelopen jaren en zetten in op het verder ontwikkelen van het jongerenwerk en haar positie in de stad.

Hoogleraar pedagogiek Micha de Winter heeft in de zomer van 2018 gesproken met 15 jongeren, 3 jongerenwerkers en 12 bij het jongerenwerk betrokken partners.

Dit resulteerde in een advies aan de gemeente Utrecht¹ (zie bijgevoegd advies). De bevindingen en aanbevelingen hieruit zijn meegenomen in deze nota.

Alle citaten, terug te vinden in de kaders, komen uit:
**Advies aan Gemeente Utrecht met betrekking tot het jongerenwerk,
van prof. dr. Micha de Winter**

¹ Wederkerig Leren, Advies aan gemeente Utrecht met betrekking tot het jongerenwerk.
Prof.dr. Micha de Winter, 18 september 2018

2 Het jongerenwerk in Utrecht

Onze ambitie

We willen dat iedere jongere in Utrecht gezond en veilig kan opgroeien met ruimte om zijn of haar talenten te ontwikkelen. Voor de meeste jongeren gaat opgroeien soepel en vanzelfsprekend, maar voor sommigen is hier ondersteuning bij nodig. Door de veerkracht en vaardigheden te versterken van jongeren die dit nodig hebben in hun ontwikkeling, werken we aan gelijke kansen voor alle jongeren.

Onze ambitie is om zoveel mogelijk jongens en meiden in een kwetsbare positie te bereiken. Voor een deel van deze jongeren biedt het jongerenwerk groepsactiviteiten aan in de buurt of op school en individuele steun wanneer dit nodig is. Jongeren hebben een stem in de werkwijze van het jongerenwerk en ze zijn altijd medeverantwoordelijk voor het realiseren van doelen en activiteiten. Wanneer het nodig is, is er ook afstemming met zorg- en veiligheidspartners. Voor andere jongeren is het voldoende om ze te (stimu)leren zelf initiatieven – voor elkaar of de buurt – te nemen. Samen met partners leidt het jongerenwerk deze jongeren toe naar (reguliere) voorzieningen, zoals sport- en cultuurclubs. Zo draagt het jongerenwerk bij aan het meedoen van jongeren in de samenleving, zodat zij hun talenten kunnen ontwikkelen.

Jongeren zijn vanzelfsprekend gebruikers van de openbare ruimte. We willen een veilige opgroeiomgeving voor alle jongeren in veilige, leefbare buurten. Daarom streven we naar zo min mogelijk overlast en criminaliteit. Het jongerenwerk voorkomt met lichte interventies dat jongeren zich negatief ontwikkelen en buiten de boot vallen. Jongeren geven aan dat jongerenwerkers als geen ander in staat zijn jongeren op straat aan te spreken op hun gedrag en hiermee voorkomen dat er overlast ontstaat. Omdat de jongerenwerkers in nauw contact staan met jongeren, zijn zij in staat signalen als grensoverschrijdend gedrag of zorgbehoefte tijdig bespreekbaar te maken met de jongeren en te agenderen bij ouders, school, (wijk)partners en gemeente.

JONGERE

“Mijn ouders vinden het goed dat ik hier in het buurthuis ben, meer mensen leer kennen, dat ik meer sociaal ben, dat ik hier veel leer en niet de hele tijd op mijn telefoon zit.”

Buurt- en schoolgericht samenwerken

Het jongerenwerk is een voorziening in de sociale basis.² Samen met andere partijen levert het jongerenwerk een bijdrage aan de ontwikkeling en ondersteuning voor jongeren. Het jongerenwerk werkt op het snijvlak van welzijn, zorg, onderwijs en veiligheid. De samenwerking met deze partners, met bewoners(initiatieven) en andere (informele) organisaties uit de wijk, is daarbij belangrijk. Samen zorg je voor de juiste inzet/aanpak in de buurt of op school zodat jongeren zich positief kunnen ontwikkelen. Dit betekent dat jongerenwerkers de houding, vaardigheden en competenties moeten hebben om goed samen te werken. De jongerenwerkers geven tijd en aandacht aan deze samenwerking en wanneer dat nodig is, verbeteren ze deze.

Het jongerenwerk is op de hoogte van landelijke en stedelijke ontwikkelingen en sluit tegelijkertijd aan op de specifieke kenmerken van de inwoners in de buurt en de partners rondom school. Het heeft een sterk netwerk met partners als de buurtteams, sociaal makelaars, scholen, vrijwilligersorganisaties, stedelijke sportorganisatie, partners uit de verslavingszorg en veiligheidspartners. Dit netwerk willen we behouden en versterken.

SOCIAAL MAKELAAR

“Jongerenwerkers vormden – met alle respect – een in zichzelf gekeerde groep. Als je zelf dat werk niet deed mocht je er niets over zeggen. Daar kon je niet over meepraten. Dat is nu echt allemaal anders geworden. Jongerenwerkers vinden het krijgen (en geven) van feedback nu veel meer vanzelfsprekend, en elke jongerenwerker realiseert zich dat hij of zij nu moet samenwerken met partners, hoe lastig dit soms ook is.”

² De sociale basis in brede zin bestaat uit wat bewoners zelf met en voor elkaar doen en de meer professionele, georganiseerde sociale basisvoorzieningen. Sociale basisvoorzieningen raken aan alle aspecten van het dagelijkse leven zoals ontmoeting, onderwijs, opvoeding, vrije tijdsbesteding en veiligheid. Deze voorzieningen zijn laagdrempelig.

3 Leidende principes als basis

De kaders, ambities en uitgangspunten van de verordeningen en uitvoeringsplannen voor Zorg voor Jeugd³, blijven tijdens de nieuwe subsidieperiode het vertrekpunt voor het jongerenwerk in de stad. Bij de inrichting van het nieuwe zorgstelsel heeft de gemeente hiervoor samen met de partners uit de stad een aantal leidende principes geformuleerd. Deze principes geven richting aan de manier waarop jongerenwerkers werken, waarbij de veiligheid van de jongere en zijn omgeving altijd de ondergrens vormt.

De leidende principes zijn:

- 1** Leefwereld van jongeren centraal.
- 2** Uitgaan van mogelijkheden van jongeren.
- 3** Zo nabij mogelijk.
- 4** Doen wat nodig is.
- 5** Eenvoud.

Wat betekent dit voor het jongerenwerk

Het jongerenwerk sluit aan bij de leefwereld van jongeren op plekken en tijden waar dat nodig is. In het jongerenwerk hebben jongeren een actieve stem. Dit vraagt aandacht en betrokkenheid bij jongeren om te achterhalen wat er bij hen leeft. Jongerenwerkers zijn cultuursensitief, zichtbaar aanwezig en benaderen jongeren, ouders en samenwerkingspartners proactief. Dit doen zij zowel off- als online. Jongerenwerkers richten zich op het activeren en meedoen van jongeren in hun eigen leefomgeving (thuis, op school, op straat). Het jongerenwerk gaat uit van de mogelijkheden en eigen kracht van de jongeren. Ze bieden jongeren gelegenheid hun eigen activiteiten vorm te geven en zich hierin te ontwikkelen. Het is belangrijk dat de jongere hierbij op het juiste moment de juiste ruimte krijgt.

De inzet van jongerenwerkers kan variëren per situatie. De jongerenwerkers krijgen ruimte om met relevante (wijk)partners – zoals scholen, sociaal makelaars, de gemeente, buurtteams, politie, stedelijke sportorganisatie, leerplicht en aanvullende zorg partners – op basis van een sociale wijk-analyse prioriteiten te stellen en te doen wat nodig is. Het gaat daarbij om de professionele afweging, waarbij zij ook luisteren naar de stem van de jongeren en ze betrekken. De vraag of behoefte van de jongeren is leidend.

³ Verordening Jeugdhulp 2018 gemeente Utrecht; Vijfde voortgangsrapportage en uitvoeringsagenda Jeugd April 2018

4 Wat willen we bereiken en voor wie

Doelgroep jongerenwerk

Het jongerenwerk richt zich op jongeren en jongvolwassenen in een kwetsbare positie met een leeftijd van 10 tot en met 23 jaar.⁴ Dit is een richtlijn, we hanteren geen harde leeftijdsgrens. Voor de inzet van het jongerenwerk staat niet in de eerste plaats de leeftijd, maar de vraag of behoefte van de jeugdige centraal. Voor de leeftijdscategorie 10 tot 14 jaar werken de jongerenwerkers nauw samen met de sociaal makelaar.

Jongeren ontwikkelen zich van kinderen naar tieners en naar volwassenheid. Gedurende deze ontwikkeling gaan zij steeds meer zelfstandig deelnemen aan de maatschappij. Voor de meeste jongeren verloopt deze ontwikkeling zonder al te veel problemen. Soms komen jongeren kleinere of grotere uitdagingen tegen op hun weg naar volwassenheid. Hierdoor hebben zij minder kansen hun talenten te ontplooien. Bijvoorbeeld omdat ze te maken hebben met gescheiden werelden thuis, op straat en op school, het ontbreken van een (positief) netwerk of een licht verstandelijke beperking hebben. Het jongerenwerk weet welke (groepen) jongeren aandacht nodig hebben en zoekt hen proactief op. Ze leggen niet alleen contact met de jongeren die op de voorgrond staan, maar ook met diegene die minder zichtbaar aanwezig zijn. Zij hebben aandacht voor vragen van zowel jongens als meiden.

Het jongerenwerk geeft ook aandacht aan jongeren uit problematische jeugdgroepen. Een deel van de jongeren heeft kans af te glijden in de samenleving met alle gevolgen voor henzelf en voor de samenleving. In deze positie voelen jongeren zich vaak buitengesloten. Dit kan zich uiten in woede en frustratie en kan leiden tot (ervaren) overlast, criminaliteit of radicalisering.

Wat willen we bereiken met het jongerenwerk

Het jongerenwerk ondersteunt jongeren in het opgroeien naar volwassenheid. Dit willen we bereiken door:

- 1 Stimuleren tot meedoen
- 2 Begeleiden bij identiteitsontwikkeling.
- 3 Verbinden van jongeren met hun omgeving.
- 4 Preventie en signalering.

Het jongerenwerk voorkomt hiermee de vraag naar zorg en draagt bij aan een sterke samenleving in de stad.⁵

1 Stimuleren tot meedoen

Het jongerenwerk richt zich op een zelfstandige deelname van jongeren aan de samenleving. Hiervoor spant het jongerenwerk zich in voor een positief pedagogisch klimaat in de stad, waarin jongeren zich veilig kunnen ontwikkelen en mee kunnen doen. Hiervoor versterken zij (sociale) talenten bij jongeren en zoeken daarbij naar mogelijkheden in de reguliere voorzieningen en het eigen netwerk van de jongere.

JONGERE

“Ze doen leuke dingen met kinderen. Maar het is niet alleen maar voor de uitjes, je moet regelmatig komen. We hebben daar samen regels voor gemaakt.”

⁴ Voor het aantal jongeren in Utrecht zie Bevolkingsprognose 2017, gemeente Utrecht.
<https://www.utrecht.nl/fileadmin/uploads/documenten/bestuur-en-organisatie/publicaties/onderzoek-en-cijfers/2017-12-Rapportage-Bevolkingsprognose.pdf>.

⁵ <https://www.participadvies.nl/maatschappelijk-resultaat-inzichtelijk/maatschappelijke-business-case>

2 Begeleiding bij identiteitsontwikkeling

Voor sommige jongeren is het ingewikkelder om de eigen identiteit te ontwikkelen, omdat ze bijvoorbeeld opgroeien in 'twee werelden'; de wereld thuis en op straat. Het jongerenwerk ondersteunt jongeren waar nodig bij het beantwoorden van belangrijke vragen als: 'Waar hoor ik bij?', 'Wat heeft mijn interesse?', 'Wie wil ik worden?'. Dit sterkt jongens en meiden in hun identiteitsontwikkeling en het veilig en positief opgroeien. Ze voelen zich gehoord en gesteund en weten waar de grenzen liggen van zichzelf en de ander. Dit zijn belangrijke voorwaarden voor ontwikkeling en zelfverantwoordelijkheid.

JONGERE

"We hebben (in de meidengroep) gesprekken die veel betekenis voor ons hebben."

3 Verbinden van jongeren met hun omgeving

Het jongerenwerk is zichtbaar aanwezig in de wijk en zorgt voor verbindingen tussen verschillende groepen jongeren en verbondenheid met hun buurt en de bewoners. Het jongerenwerk draagt zo bij aan prettige, veilige buurten. Jezelf ontwikkelen doe je altijd in relatie tot de samenleving waar je deel van uitmaakt. De pedagogische aanpak van jongerenwerkers richt zich nadrukkelijk op diversiteit en inclusiviteit: iedereen kan meedoen ongeacht gender, seksuele, religieuze of culturele identiteit.

4 Preventie en signaleren

Jongerenwerkers weten wat er in de wijk speelt, kennen de straatcultuur. Jongerenwerkers staan dichtbij de jongeren (zowel die zichtbaar overlast veroorzaken als de "stille" jongeren), waardoor ze in staat zijn op tijd signalen op te vangen van jongeren die mogelijk extra ondersteuning nodig hebben in hun ontwikkeling. Hiermee kunnen zij hen ondersteunen weerbaar te worden en voorkomen dat deze jongeren afglijden. Jongerenwerkers delen ervaringen en kennis met de jongeren zelf, hun ouders en hun omgeving en met de partners in de wijk. Samen zorgen ze ervoor dat de juiste interventies worden ingezet. Het jongerenwerk weet de balans te vinden tussen de vertrouwenspositie enerzijds en de signalerende rol richting ouders en veiligheidspartners anderzijds.

JONGERE

"Ik ben nu 19, ik kom hier al sinds ik 7 jaar was, ik vind het ontzettend goed hoe zij een band weten te smeden met de jongens hier. Wij zijn geen lieverdjes, maar zij zijn als een oudere broer: ze wijzen je terecht maar ze helpen je ook. Ik voel me hier thuis."

5 Behouden en verder ontwikkelen

Wat willen we behouden

Werkwijze huidige jongerenwerk

We willen de volgende succesvolle elementen uit de werkwijze van het jongerenwerk behouden:

■ Jongerenwerk op straat

Jongeren zijn gebruikers van de openbare ruimte in onze stad. Een groot deel van het jongerenwerk vindt plaats in die openbare ruimte. Jongerenwerkers zijn zichtbaar in de wijk en zoeken proactief jongeren op, op de plekken waar zij zijn. Deze laagdrempelige aanwezigheid op straat vormt een belangrijk onderdeel van de preventieve functie van het jongerenwerk. Zowel wat betreft de (sociale) talentontwikkeling als de preventie voor de openbare orde. Daarbij is er aandacht voor specifieke momenten in het jaar zoals de Ramadan en de jaarwisseling.

JONGERE

“Als het jongerenwerk er niet is dan zie je hier veel jongeren buiten maar hangen. Je gaat je dan vervelen, dan gebeuren er dingen die je liever niet wilt.”

■ Groepsactiviteiten

Het jongerenwerk organiseert en stimuleert verschillende groepsactiviteiten voor en door jongeren. Ze hebben hierbij aandacht voor de specifieke behoeften van meiden. Bij de activiteiten hebben jongeren een actieve bijdrage in de organisatie of ze bieden een tegenprestatie zoals het organiseren van een activiteit voor buurtbewoners. De groepsactiviteiten stimuleren verbinding, ontmoeting en dragen bij aan de talentontwikkeling van jongeren. Wanneer het mogelijk is, verbindt het jongerenwerk of een samenwerkingspartner de jongeren met de buurt of met een bredere groep jongeren uit de wijk.

■ Individuele begeleiding

Sommige jongeren hebben op individueel niveau meer begeleiding nodig, bijvoorbeeld als onderdeel van een Persoonsgerichte Aanpak of als de stap naar hulp (nog) te groot is. Het jongerenwerk maakt een reële inschatting van de begeleiding die zijzelf kan bieden en consulteert en/of betreft het buurtteam of andere partners hierbij. Waar nodig leidt het jongerenwerk toe naar (zorg)partners en/of werkt hiermee samen.

SPORT UTRECHT

“In onze doelgroep zitten soms heel ingewikkelde jongens van de straat bij wie alleen het recht van de sterkste geldt. Daar ligt voor ons een probleem: sommige van onze buurtsportcoaches zijn heel goed met dit soort jongeren, anderen worden met huid en haar door ze opgegeten. Dan hebben we echt de expertise van het jongerenwerk nodig.”

■ Jongerenwerk op school

Het jongerenwerk heeft een belangrijke positie in het onderwijs (VMBO en praktijkonderwijs). Jongerenwerkers versterken de pedagogische aanpak op school en verbinden de leefwerelden van jongeren: school, vrije tijd, thuis en de online wereld. Door aanwezigheid op al deze plekken verbinden ze deze soms gescheiden werelden. Het jongerenwerk werkt samen met de kernpartners van het voortgezet onderwijs (leerplicht, jeugdgezondheidszorg, buurtteam en Sterk VO).

JONGERE

“Ik kende de jongerenwerker op school ook uit de wijk. Ik had al een band met hem.”

ONDERWIJSINSTELLING

“Wanneer de inzet van het schooljongerenwerk goed afgestemd wordt op de eigen begeleidingsstructuur van de school heeft dat een enorme meerwaarde; vaak werken de jongerenwerkers heel nauw samen met het kernpartner team op het voortgezet onderwijs waarvan ook het buurtteam, de jeugdgezondheidszorg en de leerplicht deel uitmaken. Ze kennen de jongeren vaak uit de wijk, ze staan in contact met de ouder, en merken zo heel makkelijk als er zich problemen voordoen.”

■ Flexibele inzet

Naast een meer vast omlijnde inzet heeft het jongerenwerk ruimte voor flexibiliteit. Zo zijn zij in staat maatwerk te bieden wat betreft tijd en inzet van personeel.

■ Informatie en advies aan jongeren

Het geven van informatie en advies is een integraal onderdeel van het jongerenwerk. Jongerenwerkers geven jongeren informatie en advies, bijvoorbeeld op het gebied van schulden of digitaal burgerschap. Hierbij leren ze jongeren ook hoe ze zelf meer informatie en hulp kunnen vinden.

■ Contacten met de ouders/verzorgers

Het jongerenwerk legt wanneer dit nodig is contact met de ouders/verzorgers van de jongeren die bij hen komen en werkt aan het versterken van de band tussen ouders en jongere. Ook heeft het jongerenwerk aandacht voor het bredere sociale netwerk van de jongere zoals familie, vrienden en burens.

BUURTTEAM

“De kracht van het jongerenwerk is dat ze de leefwereld van jongeren door en door begrijpen, ze weten er echt in door te dringen, en daardoor kunnen ze jongeren soms bewegen om andere richtingen in te slaan. Daarbij helpt het enorm dat ze geen 9-5 mentaliteit hebben, en dat het over het algemeen enorme volhouders zijn.”

Methodische werkwijze en bijdragen ontwikkelingen

Het jongerenwerk in Utrecht werkt methodisch en levert een bijdrage aan de volgende Utrechtse aanpakken en ontwikkelingen:

■ Utrecht zijn we samen

Utrecht is een stad waarin iedereen erbij hoort, ongeacht opleidingsniveau, herkomst, (seksuele) geaardheid, geloofsovertuiging of beperking. Het jongerenwerk levert een bijdrage aan de aanpak van ‘Utrecht zijn we samen’ en sluit hierbij aan door cultuursensitief te werken en acceptatie en participatie te bevorderen. Het jongerenwerk heeft een signalerende rol bij het voorkomen van polarisering en radicalisering en neemt deel aan trainingen op het gebied van multicultureel vakmanschap.

■ Utrecht Kinderrechtenstad

Gemeente Utrecht geeft extra aandacht aan kinderrechten. Het jongerenwerk draagt hieraan bij door bij hun inzet naar de jongeren te luisteren en ze te betrekken bij de uitvoering van het jongerenwerk en ontwikkelingen in de stad. Jongerenwerkers zijn zich bewust van kinderrechten en passen dit toe in hun werk.

■ Problematische jeugdgroepen

Het jongerenwerk is een belangrijke partner in de aanpak problematische jeugdgroepen en problematisch groepsgedrag op zowel strategische, tactisch als uitvoerend niveau.

■ Methode Vreedzaam

Het jongerenwerk werkt volgens de pedagogische principes van de methode Vreedzaam.

■ Gebiedsgerichte aanpak Versnelling van Overvecht

De aanpak Versnelling van Overvecht wordt verbreed tot een integraal programma op sociaal, fysiek, veiligheid en economisch gebied. Het jongerenwerk heeft aandacht voor en sluit aan bij de ontwikkelingen in Overvecht.

■ Wijk- en buurtgericht werken

De gemeente werkt wijk- en buurtgericht. Activiteiten in de wijk sluiten hierbij aan. Deze manier van werken is gebaseerd op de sociale wijk-analyse en de opgaven die uit deze analyse voortvloeien.

Wat willen we (verder) ontwikkelen

Samenwerken en wederkerig Leren

Het jongerenwerk heeft een stevige rol in de sociale basis. Ze legt verbanden met partners, zoals sociaal makelaars, buurtteams en organisaties voor jongeren(zorg), om zo samen met hen invulling te geven aan het 'Gewoon opgroeien'. Ondanks dat er de afgelopen jaren een stevig partner-netwerk is ontwikkeld, blijft het belangrijk te investeren in de opgebouwde samenwerkingsrelaties. Het werken met buurtpacten kan een bijdrage leveren aan een betere samenwerking. Ook benutten we de mogelijkheden van wederkerig leren, waarbij een programma van training, begeleiding en coaching de samenwerking nog verder kan verbeteren.

Jonge tieners

Jonge tieners in de leeftijd van 10 tot 14 jaar bevinden zich soms in een kwetsbare periode in hun leven. Door de overgang van het basisonderwijs naar voortgezet onderwijs of omdat ze door oudere jeugdigen worden aangespoord tot grensoverschrijdend gedrag. Om te voorkomen dat deze tieners problematisch gedrag gaan vertonen of om dit gedrag om te buigen, is voor deze groep speciale aandacht nodig. Deze leeftijdscategorie vraagt om een gedeelde visie vanuit de betrokken partners, zoals sociaal makelaar en andere relevante partners in de wijk. Wanneer de situatie erom vraagt pakken de jongerenwerkers hierin de leiding.

JONGERE

"Ik vind het goed dat ze je hier leren om sociaal met elkaar om te gaan, dat zou ik zelf later ook wel aan kinderen willen leren, als ik er tenminste genoeg mee verdien."

BUURTTEAM

"De sociaal makelaars hebben een preventieve opdracht voor 12-minners, maar niet voor de 12-plus groep. De opdracht aan JoU zou in mijn ogen veel preventiever moeten zijn, bijvoorbeeld gericht op de jongere broertjes en zusjes van risicojongeren waar ze zich nu vooral op richten, en op het aanbieden van activiteiten voor die jongere leeftijdsgroep."

Online jongerenwerk

Naast de aanwezigheid van het jongerenwerk in de fysieke wereld, verwachten we dat het jongerenwerk ook actief is in de online wereld van jongeren. Het leven van jongeren speelt zich voor een groot deel online af. Deze online wereld verandert snel. We verwachten van het jongerenwerk een toekomst-gerichte visie op het online jongerenwerk en een proactieve houding om snel in te kunnen spelen op de veranderingen die dit met zich meebrengt. Het jongerenwerk beheert ook een website voor en door jongeren die jongeren informeert over die thema's die je in het leven van jongeren tegenkomt. We verwachten dat de aanbieder het potentieel van het werken met (big) data onderzoekt en benut.

Rolmodellen

Het jongerenwerk organiseert activiteiten altijd in samenwerking met jongeren. Jongeren krijgen hierbij zelf de verantwoordelijkheid. We verwachten van het jongerenwerk een proactieve houding in het verkennen van mogelijkheden om jongeren zelf meer een rol te geven in het werk van het jongerenwerk. Denk hierbij aan maatschappelijke stages en het inzetten van ervaringsdeskundigheid.

JONGERE

"Ik begon als deelnemer en ben nu vrijwilliger in de meidengroep."

Informatieverstrekking, consultatie en coaching

Jongerenwerkers hebben unieke pedagogische expertise: zij spreken de taal van jongeren en weten als geen ander hoe je jongeren kunt bereiken. Zij zetten deze consultatiefunctie en coaching in voor ouders/verzorgers die vragen hebben over hun kinderen en voor professionals die willen leren hoe ze jongeren het beste kunnen bereiken en aanspreken. Daarmee versterkt het jongerenwerk de pedagogische omgeving en de sociale basis. Daarbij is vanuit het programma 'Utrecht zijn we samen' ook aandacht voor het onderwerp polarisering en radicalisering.

Jongvolwassenen in een kwetsbare positie

Wij vinden een goede doorgaande lijn van jeugd naar volwassenheid belangrijk en zien dit als een ontwikkelopgave waar wij samen met de stad aan werken. We verwachten van het jongerenwerk een actieve rol in de opgave jongvolwassenen (16-27 jaar) waarbij we werken aan de overgangen die jongere tegenkomen in deze leeftijdsfase. Het jongerenwerk heeft hierin vanuit hun expertise onder andere een adviserende rol. Sommige jongeren mijden alle vormen van zorg. We verwachten dat het jongerenwerk zich actief inzet om deze jongeren te motiveren en toe te leiden naar de juiste hulp, bijvoorbeeld de hulp van het buurtteam. Het jongerenwerk maakt een reële inschatting van de begeleiding die zichzelf kan bieden en betreft tijdig (zorg)partners die (meer passende en intensieve) begeleiding kunnen bieden en werkt hiermee waar nodig samen.

Urban culture

Urban culture is kunst van de straat; uit buurten en van pleintjes. Jongeren laten zo hun talenten zien en laten zien wie ze zijn. We willen ruimte geven aan deze jongerencultuur van muziek, dans en sport. Het jongerenwerk werkt samen met sport- en cultuurorganisaties en stimuleert jongeren zich hierin te ontwikkelen en ook activiteiten voor anderen, zoals nieuwkomers en jongere kinderen, te organiseren. Het jongerenwerk sluit aan bij de ontwikkelingen van de jongerencultuurhuizen.

Gezond stedelijk leven en duurzaamheid

Het jongerenwerk levert een bijdrage aan gezond stedelijk leven voor de jongeren. Jongerenwerkers hebben aandacht voor duurzaamheid en een schone omgeving. Ze stimuleren gedrag dat past bij een gezonde leefstijl met voldoende beweging en gezonde voeding en hebben hierbij aandacht voor preventie van middelengebruik.

6 Budget en monitoring

Eén aanvraag voor de stad

Continuïteit voor jongeren, ouders, wijkpartners en medewerkers was het uitgangspunt van het Visitatierapport Jongerenwerk Verbindt (2009) en van daaruit is per 2011 voor één stedelijke organisatie voor het jongerenwerk gekozen. Dit zou de kwaliteit en effectiviteit van het jongerenwerk vergroten. Deze keuze werpt nu zijn vruchten af. Er is een duidelijke methodiek ontwikkeld en een voor de jongeren herkenbare pedagogische aanpak neergezet. Ook het vak van jongerenwerker heeft zich ontwikkeld en er zijn door jongerenwerkers duurzame relaties opgebouwd met samenwerkingspartners zoals het buurtteam, sociaal makelaar en politie.

Wij willen één stedelijke aanvraag voor het jongerenwerk in Utrecht. Hierbij vinden we continuïteit van de uitvoerende professionals, bestaande netwerken en samenwerkingsverbanden, kennis van de stad en het voortbouwen op opgedane kennis en ervaringen essentieel. We willen een organisatie met beperkte overhead en zoveel mogelijk professionals in de uitvoering.

Budget

Wat betreft het budget gaan wij uit van een jaarlijks subsidiebedrag van 5,8 miljoen euro. Binnen de programma's Veiligheid, Jeugd en Volksgezondheid, maakt de gemeente een zorgvuldige en integrale afweging over de inzet van budget. Hierbij houden we rekening met de groei van de stad. Daarnaast is het uitgangspunt om in principe de beschikbare loon en prijsindexatie door te vertalen naar de budgetten. Op dit moment is nog onvoldoende zicht op de (financiële) gevolgen van de decentralisatie Jeugd. Door onzekerheid van beschikbare budgetten op rijksniveau en de ontwikkelingen in wet- en regelgeving en de praktijk, is het niet mogelijk de inzet en verdeling van budget voor langere termijn met volledige zekerheid te bepalen. Daarom wordt dit jaarlijks bij de Voorjaarsnota voorgelegd. Dit kan van invloed zijn op de jaarlijkse te beschikken bedragen en bijbehorende opdracht aan de jongerenwerkorganisatie.

De gemeente biedt de uitvoerende organisatie van het jongerenwerk ruimtes voor jongerenhuiskamers aan. De keuze door het jongerenwerk om van deze ruimtes gebruik te maken wordt in onderling overleg tussen gemeente en het jongerenwerk bepaald. Hierbij is de kennis en expertise van het jongerenwerk doorslaggevend. De jongerenhuiskamers zijn in de meeste gevallen onderdeel van een buurtcentrum, waardoor de gemeente

de huidige ruimtes voor het jongerenwerk tegen gunstige financiële condities beschikbaar kan stellen. Jongeren weten de huidige jongerenhuiskamers goed te vinden. Voor het gebruik en het beheer sluiten gemeente en uitvoerende jongerenwerkorganisatie samen een uitvoeringsovereenkomst af. Door een periodieke monitoring van deze overeenkomst en de vraag naar fysieke ruimte vanuit het jongerenwerk, streven we gezamenlijk naar een goede spreiding en kwaliteit van jongerenhuiskamers in de stad.

Subsidieperiode en planning

De nieuwe subsidieperiode gaat in op 1 januari 2020 en loopt af op 31 december 2026. Op basis van deze nota van uitgangspunten wordt een beleidsregel opgesteld. Deze wordt april 2019 gepubliceerd. Op basis daarvan kunnen organisaties een aanvraag indienen.

Monitoring en evaluatie

Het jongerenwerk sluit aan bij de ontwikkelingen binnen de gemeente op het gebied van sturen, monitoren en verantwoorden op publieke waarde. Daarbij maken wij gebruik van het Utrechts model (gebaseerd op het model Simons) om de sturing en verantwoording meer dynamisch en betekenisvol in te richten. Dat betekent dat we niet alleen (financiële) kaders stellen en willen controleren of onze opdrachtnemers binnen deze kaders blijven. We willen ook voortdurend leren, met onze partners. De leidende principes vormen de visie op de werkwijze; de diagnostiek levert de informatie om te volgen of we binnen de kaders blijven en onze doelen realiseren. Dit wordt altijd verrijkt met interactie om hier ook duiding aan te kunnen geven. Verantwoording van het jongerenwerk gebeurt op deze manier zowel kwantitatief als kwalitatief. Ook worden periodiek kwalitatieve evaluaties, in de vorm van horizontale verantwoording, gehouden. De uitvoering van het jongerenwerk wordt na drie (eind 2022) en vijf (eind 2024) jaar geëvalueerd. Mogelijk vindt op basis van de uitkomsten hiervan een bijstelling plaats van de gestelde doelen.

Colofon

Uitgave
Gemeente Utrecht
Maatschappelijke ontwikkeling

Maart 2019

Vormgeving
Ontwerpwerk, Den Haag

Fotografie
Willem Mes, Jong030

Productcode 2019-2636.1